I чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIX. Ч. 132. TWO SECTIONS (SECTION I) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 15-го ЛИПНЯ (JULY), 1972 No. 132. VOL. LXXIX.

ЗАВЕРШЕНО ПІДГОТОВУ ДО КРАЙОВОГО УКРАЇНСЬКОГО ФЕСТИВАЛЮ КАНАДИ В ДАВФИНІ

Давфин, Манітоба. — Серед розлогих степів і полів Манітоби, великою мірою врожайних завдяки трудящим українським рукам, у мальовничому містечку Давфин відбудеться від 3-го серпня до неділі 6-го серпня включно вже 7-ий з черги щорічний Крайовий Український Фестиваль Канади. Про барвистість і різноманітність тих святкувань говорить програмка, видана українською і англійською мовами в багатьох кольорах, з написом „Вітаємо" і з зображенням державного канадійського герба — кленового листка, в центрі якого поміщено український герб Тризуб.

Давфин впродовж чотирьох днів обертається в мальовниче українське місто, з написами, прапорами, звучанням українських пісень та музики і навіть своєрідним запахом — голубців. Численні павільйони, в тому й „Київ" з великим вибором зразків українського прикладного й народного мистецтва, вже чекають на маси людей, а організатори Фестивалю сподіваються їх також із сусідньої Америки. Окрему мистецьку подію становитимуть „Обжинки" — сцени із українських народних звичаїв і святкувань. В ті дні на сценах будуть виступати 50-членний хор Фестивалю, танцювальний ансамбль „Полтава", оркестра „Верховина", славне тріо Троянда" з Торонта; буде відтворене українське традиційне весілля, показані українські кольорові кінофільми та вистави Театру Ляльок ;виступатиме оркестра „Ді-Дріфтерс" із Вінніпеґу та багато інших мистецьких ансамблів і одиниць. У суботу 5-го серпня відбудеться вулицями міста похід і виїзд возів — „Українська парада". У спортовій залі відбуватимуться спортові змагання, в театральній залі — конкурс талантів і т.д.

Цій великій українській культурній події в Канаді та її програмі присвячене сьогоднішне видання „Українського Тижневика", як і частина матеріялів у щоденнику, включно з редакційною статтею сенатора Павла Юзика про українців в Канаді.

Український Народний Союз уже від років бере активну участь у цих фестивалях, які включають кожного року спонзороване УНСоюзом Богослуження біля Хреста Свободи, поставленого на пам'ятку першого українського Богослуження на канадійській землі, що його відправив в квітні 1896-го року тодішній редактор „Свободи" о. Нестор Дмитрів. Цього року Свята Літургія буде там відправлена в православному обряді в неділю, 6-го серпня. Організацією цих Богослужебних відправ займається, з доручення голови Консисторії Української Греко-Православної Церкви в Канаді о. Д. Лучака місцева Українська Православна Громада св. Юрія з її парохом о. Є. Стефанюком у проводі.

УКРАЇНЦІ КВЕБЕКУ ПРОПОНУЮТЬ СПІВПРАЦЮ, ДОМАГАЮТЬСЯ ПРАВ І ПІДТРИМКИ

Монтреаль. — Під патронатом федерального уряду Канади, прем'єра французькомовної провінції Канади Квебеку Роберта Бурасса і Комітету Українців Канади, КУК, відбулася у Монтреалі 9, 10 і 11 червня 1972 року українська Конференція на тему „Перспективи канадійських українців у Квебеку". На емблемі Конференції були зображені вгорі кленовий листок, ліворуч нижче — французька лілійка і український Тризуб. Конференція відбувалася в приміщеннях Університету Сера Джорджа Вілліямса при 1 455 Мезонюв бульвар. Для учасників Конференції під головуванням Б. І. Шулякевича була видана тримовна докладна програма, з якої беремо головніші дані, українською, французькою і англійською мовами. У передмові підкреслено, що, змагаючись за збереження й розвиток та рівноправність української культури в Квебеку, українці не лише домагаються від федерального й провінційного урядів прав для себе, але також „ставимо ці вимоги й до себе самих". На Конференції, праці якої відбувалися шляхом семінарів, ділових доповідей, дискусій тощо, головною темою було вивчення метод, засобів та можливостей в умовах канадійської інтеґрації зберігати й розвивати свої етнічні риси — українську мову й культуру, чим збагачувати загальноканадійську культуру, яку творять різні народи канадійської нації.

Організаційно Конференція в Монтреалі складалася з голови Б. Шулякевича, Комітету Дорадників, до якого входив також сенатор Павло Юзик, заступник головного предсідника УНСоюзу на Канаду, Рекомендаційного Комітету на чолі з суддею Василем Даньчишином, з Комітету Голів українських товариств і організацій, разом 65 організацій-осіб, з Ділового Комітету, що нараховував 15 референтів, та з Підкомітетів, до яких входили комісії в справах освіти, науки, мистецтва, комісія громадських товариств і установ, комінія зв'язку й інформації та ін. Головою Комітету виставки „Українське народне мистецтво", показаної в ті дні в Університеті, був Г. Михальчук, головою Комітету виставки „Література і книжка" був Р. Темертей, виставки „Вклад українців у життя Канади" — Р. Єренюк, виставки „Українці в Монтреалі" — О. Філь, головою Комітету виставки „Україна — нація" був В. Беднарський; за імпрези відповідав С. Меренюк, за зовнішні зв'язки А. Манило. Працювали також комісії адміністрації та інформації; зразково видану і складену тримовну програму зредаґували Р. Паньків, проф. А. Степовий з членами свого Комітету. У цій програмі поміщені інформаційні матеріяли про Конференцію, а також про Україну, текст українського Національного Гимну, огляд „Українці в Канаді", уривок з промови губернатора Канади Ролланда Мічінера про рівноправність усіх канадійських громадян, без огляду на походження, віру чи расу, та уривки з промов інших канадійських державних діячів. На окремій вкладці надруковано подяку багатьом українським фірмам і особам, які фінансово сприяли виданню збірника-програми, де подані із фотознімками також короткі дані про мистецькі сили, що брали участь у мистецькій частині програми Конференції.

У п'ятницю 9-го червня в мезаніні дому Конференції була відкрита Українська Виставка з перечисленими вгорі відділами. Конференція розпочалась, після молитви й відспівання канадійського і українського національних гимнів, вступним словом міністра іміґрації Жана Б'єнвеню. Потім після перерви були заслухані доповіді на загальну тему „Багатокультурність у Канаді та в інших країнах світу", головою сесії була Анна Ластовецька, доповідали: д-р М. Антонович „Роля культури в житті українців у Вільному Світі", Р. Шульгин „Мультикультуралізм в історичному аспекті", Р. Петришин „Мультикультуралізм у Канаді", мґр Гр. Оцципко „Збереження нац. самобутности українців

(Продовження на стор. 3-ій)

КОРОТКІ ВІСТКИ

П'ятниця, 14-го липня 1972

ПРЕЗИДЕНТ РИЧАРД НІКСОН ВНЕСЕ ЗАКОНОПРОЄКТ про федеральну допомогу для потерпілих від гураґану „Аґнес" та від повені на розгляд Конґресу, який має той проєкт затвердити. Президент Ніксон запропонує допомогу у висоті до 5 000 долярів для тих власників домів і фірм, що потерпіли у висліді стихійного нещастя у стейтах: Флорида, Мериленд, Ню Йорк, Пенсильвенія, Вірджінія і Західня Вірджінія. Сподіваються, що цей законопроєкт буде передано Конґресові вже наступного понеділка.

ВОСЕНИ ЦЬОГО РОКУ ВІДБУДУТЬСЯ перші спільні засідання, раз у Вашинґтоні, вдруге в Москві, мішаної американсько - совєтської наукової Комісії. Про створення такої Комісії повідомлено після того, як закінчились у цій справі довгі переговори між ЗСА і СССР та підписано відповідну умову. Науково - дослідна Комісія буде вивчати можливості нових видів енерґії, вивченням геологічних покладів, розвідкою на дні морів і океанів і, можливо, займатиметься проблемою передбачувань землетрусів.

КОЛЮМБІЯ БРОДКАСТІНҐ СИСТЕМ, СіБіЕс повідомила, що шляхом голосування новим президентом тієї радіо- й телевізійної великої корпорації вибрано 37-річного Артура Тейлора, на місце недавно померлого Чарлза Айрленда. Новий молодий директор корпорації дотепер був віце - президентом Міжнародної Паперової Компанії.

У НЮ ЙОРКУ НА БРОНКСІ, в дільниці Рівердейл, мають збудувати великий житловий комплекс для совєтських службовців та їхніх родин. Жителі того району запротестували проти такої будови, бо вона архітектурно порушуватиме картину міста, і взагалі вони не бажають мати під боком совєтських „сусідів".

У ВАШИНҐТОНІ, Д. К., ПЕРЕСТАВ ВИХОДИТИ ще один щоденник, а саме „Дейлі Нюз". Ця вечірня газета приносила недобори впродовж останніх п'яти років, і ніякі заходи врятувати її не допомагали. Тепер у столиці виходять тільки дві щоденні газети.

У ЗВ'ЯЗКУ З НЕНАДТО УСПІШНОЮ ЕФЕКТИВНІСТЮ ПІВДЕННОВ'ЄТНАМСЬКОЇ АРМІЇ в боях із в'єтнамськими комуністами, зокрема в останніх місяцях в наступі на Кванґтрі, департамент оборони ЗСА плянує засобити цю армію більш модерною й удосконаленою зброєю, особливо ж кращими танками і далекосяжними гарматами.

У МОСКВІ ПОМЕР НА 59-МУ РОЦІ ЖИТТЯ ЛЕОНІД М. ШЕВЧЕНКО, головний дорадник теперішнього голови Президії Верховного Совєту СССР, чи як його визначають „президента" Миколи Підгорного. Був зв'язаний Шевченко із Підгорним протягом 20 років, ще з часу, як Підгорний був другим секретарем ЦК КПУ в Києві. Л. Шевченко, інженер - металюрґ за фахом, був дуже впливовою в партійному апараті особою. Під час війни займав високі пости і виконував різні секретні функції на Далекому Сході, правдоподібно, в Китаї.

ІНДІРА ҐАНДІ, голова ради міністрів Індії, заявила, що покищо не може бути мови про звільнення 93 000 полонених із пакістанської армії, які перебувають уже шостий місяць в індійських таборах для полонених. Звільнення полонених зможе відбутися тільки тоді, коли між Індією і Пакістаном буде встановлений тривалий мир і коли будуть розв'язані усі спірні справи, зокрема питання Кашміру. Між 93 тисячами пакістанських полонених є яких двадцять тисяч цивільних пакістанців.

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ відкинув 57 голосами проти 19 запропоновану однією із партій меншости поправку до іміґраційного закону, згідно з якою мали б право на в'їзд до Ізраїлю тільки ті, що навернулися до юдаїзму згідно з ортодоксійними приписами.

Цієї неділі посвятять наріжний камінь церкви в Ґлен Спей, Н.Й.

Ґлен Спей, Н. Й. — Цієї неділі 16 липня о 10-й ранку відбудуться урочистості посвячення наріжного каменя під нову українську православну церкву св. Апостолів Петра і Павла на подарованій УРСоюзом дільниці землі біля „Верховини" в Ґлен Спей. Акт посвячення наріжного каменя й урочисту Службу Божу відправить Митрополит УАПЦ і УПЦеркви Владика Мстислав у сослуженні духовенства, в супроводі мішаного хору. На тій же площі після посвячення відбудеться пікнік. У мистецькій частині виступатимуть відомі солістки: колоратурне сопрано Валентина Жила - Наливайко, співачка Тамара Лихолай, соліст М. Чалий, фортепіяновий супровід проф. Б. Базалі, дитяча танцювальна група під керівництвом балерини Ніни Сулими, конферансьє — знаний письменник - гумορист Микола Понеділок, оркестра Богдана Гірняка приграватиме до танців. Прибуток з пікніка йде на будову церкви, під яку вже закладається фундамент. Про посвячення наріжного каменя повідомив Будівельний Комітет. До участи запрошують українців всіх віровизнань.

Помер інженер Петро Шох

Ню Йорк. — У четвер 13 липня ц. р. тут на 73-му році життя помер відомий громадський діяч і провідний член Товариства Українських Інженерів Америки та Товариства Абсольвентів Української Господарської Академії Наук й Українського Технічно-Господарського Інституту, інженер Петро Шох. Покійний, кол. хорунжий Армії УНР, закінчив студії в Українській Господарській Академії в Подєбрадах на Чехо-Словаччині. Останніми роками брав активну участь, як член редакційних колеґій, у виданні й редаґуванні збірників до історії УГА-УТГІ. Похорон сл. п. інж. Петра Шоха відбудеться в суботу 15 липня ц. р. із похоронного заведення П. Яреми до церкви св. Юра в Ню Йорку і звідти на Український Православний Цвинтар у Бавнд Бруку, Н. Дж. Покійний осиротив дружину Ірину, доньку із зятем Норісом Вільсоном, синів Андрія із дружиною Христиною і Тимоша, та внуків Оленку, Олесю і Петруся.

ДЕМОКРАТИЧНА КОНВЕНЦІЯ ЗАКІНЧИЛАСЯ ВИБОРОМ СЕНАТОРА ТОМАСА Ф. ІГЕЛТОНА КАНДИДАТОМ НА ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТА ТА КІНЦЕВИМ ВИСТУПОМ ЇЇ КАНДИДАТА НА ПРЕЗИДЕНТА СЕН. МЕКҐОВЕРНА

Маямі Біч, Флорида. — Демократична конвенція, що почалася тут у понеділок, 10-го липня, закінчилася в п'ятницю 14-го липня після цілонічної сесії, на якій формальним вибором потверджено бажання демократичного кандидата на президента сенатора Джорджа МекҐоверна, щоб демократичним кандидатом на віцепрезидента був маловідомий ще ліберальний сенатор з Мізурі Томас Ф. Іґелтон й опісля вислуханням кінцевої промови МекҐоверна із твердженням, що головною проблемою в цьогорічних президентських виборах буде республіканський президент Ричард Ніксон та закликом: „Америко, ходи додому!", що має стати демократичним виборчим гаслом. Демократичний кандидат на віце-президента, молодший сенатор з Мізурі, має 42 роки, одружений і має двоє дітей, з римо-католицького віровизнання, має добрі зв'язки із зорганізованим робітництвом, був завжди великим опонентом американської участи у війні у В'єтнамі. Сенатор МекҐоверн вибрав його на свого співкандидата у президентських виборах після того, як від кандидатури на віце-президента „з особистих мотивів" відмовився сенатор Едвард Кеннеді та ряд інших відомих демократичних діячів. Сенатора Дж. МекҐоверна, тепер уже демократичного кандидата на президента ЗСА, представив ентузіястичній конвенції перед його кінцевим виступом сенатор Едвард Кеннеді і його виступ, як і виступи його попередників та кінцевий виступ МекҐоверна були у великій частині скеровані на злагіднення внутрішніх суперечностей та повної консолідації партії в підготові до кінцевих виборів. Про події і розвиток, які попередили останні рішення Демократичної конвенції, інформує в своєму репортажі спеціяльний кореспондент „Свободи" д-р Михайло Сосновський. В його репортажі сказано:

ДРУГА СЕСІЯ КОНВЕНЦІЇ

Друга сесія конвенції Демократичної партії закінчилася о годині 5-ій ранку 12 липня після майже 12 годин виповнених промовами, голосуванням, а в першій мірі гострим конфліктом між прихильниками Джорджа МекҐоверна та Джорджа Воллеса, що виявилося у довгій дискусії над політичною плятформою Демократичної партії. Центральними подіями цієї другої сесії були промови флоридського губернатора Рубина Аскю та алабамського губернатора і кандидата на президента Джорджа Воллеса. Промова Аскю була т. зв. „ключевою — програмовою — промовою" конвенції, у якій були накреслені засадничі проблеми, перед якими стоїть тепер Демократична партія у її намаганні відвоювати владу в державі. Джордж Воллес промовляв в обороні своїх поправок до проєкту плятформи, який був опрацьований спеціяльним комітетом ще в червні ц. р.

Найдовша в історії Демократичної партії конвенційна сесія закінчилася схваленням плятформи практично без змін, тобто в дусі згаданої програми Джорджа МекҐоверна. Незначні зміни введено тільки у питанні приділення землі, яка належить до Федерального уряду, американським індіянам, а також у питанні відношення до конфлікту на Близькому Сході. Конвенція відкинула всі поправки, внесені групою Джорджа Воллеса, не зважаючи на пересторогу з боку самого губернатора в часі його виступу на конвенції, що відкинення його поправок означатиме програну Демократичної партії у виборах в листопаді ц. р. За цими поправками, говорив Воллес, стоїть не менше як 80% американських виборців. Ні перестoрога Воллеса, ані заклики цілого ряду його прихильників не вплинули на зміну в наставленні більшости делеґатів, які мали інструкцію МекҐоверна в нічому не поступатися, коли йдеться про політичну плятформу партії.

Лебедина пісня Гомфрі і Москі

11-те липня стало днем остаточної формальної екліпси двох найповажніших досі кандидатів на президента ЗСА — Гюберта Гомфрі і Едмунда Москі. Програвши на першій конвенційній сесії, обидва ветерани американської політики не мали іншого виходу, як признати свою програну та відтягнутися від номінації.

Заключна промова Гомфрі, у якій він поінформував пресу та своїх прихильників про своє рішення зняти свою кандидатуру, була не тільки сповнена емоціями, яких трикратний безуспішний кандидат на президента ЗСА ніяк не міг приховати. Ця промова мала в собі велику дозу трагізму людини, яка була промотором всіх тих революційних змін в Демократичній партії, в її філософії, тобто всього того, що практично теперішня конвенція остаточно схвалила, відкидаючи одночасно самого промотора і автора. Зі слів Гомфрі було видно, що він був цілком свідомий того трагізму і того, що доля собі з нього болюче зажартувала, відмовивши йому права покористуватися плодами власного довгого труду, якому він присвятив своє життя, починаючи з 1948 року, коли вперше виступив в обороні широко закреслених громадських справ.

Такого трагізму не відчувалося у резиґнаційній промові Москі, який відносно недавно появився на американському загальнонаціональному горизонті і з прізвищем якого не в'язалися того роду реформаторські ідеї, як з прізвищем кол. віце-президента Гюберта Гомфрі.

Так чи інакше, 11 липня закінчилася політична кар'єра одного і другого кандидата на президента. Вони перейдуть до історії, як ключеві постаті виборчої кампанії 1972 року і одночасно як жертви нової атмосфери, подуву нових вітрів у політичному житті ЗСА, в рямки яких вони не могли вміститися. На бурхливих хвилях „Руху протесту", про який говорив губернатор Аскю, виплив майже з невідомого Джорж МекҐоверн, на долю якого припало повести Демократичну партію у змаганні проти президента Ніксона. Недалеке майбутнє покаже, чи новий речник Демократичної партії поведе її до перемоги, чи до програної. Це останнє може статися, якщо сильні в країні консервативні сили зуміють себе змобілізувати. Ці сили ще наче залякані тим новим, що народжується у повені протестів, ґвалту, поширеної злочинности і т. д. Є, однак, познаки, що вони починають отрясатися з переляку і по-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Владика Андрей Кущак взяв участь у похороні Вселенського Патріярха

Ню Йорк. — У похороні Вселенського Патріярха Атенаґораса І-го, що відбувся у вівторок цього тижня в Істанбулі в Туреччині, узяв участь разом із єпископами інших Православних Церков Владика Андрій Кущак, єпископ Української Православної Церкви в Америці. У похороні, крім православних владик, брали участь Кентерберійський архиєпископ Михайло — голова Анґліканської Церкви, і кардинал Віллібрандт, як репрезентант Католицької Церкви. Були репрезентовані Православні Церкви всіх слов'янських народів і етнічних груп за кордонами їх країн. Відбувався похорон з участю представників турецького уряду і почесну охорону під час похорону тримали турецькі військові з'єднання. Був започаткований похорон відправленням Заупокійної Літургії і після того відбувся похід на кладовище Пречистої Діви Марії, де лежать тлінні останки двадцятьох попередніх Вселенських Патріярхів і де й похоронено св. п. Вселенського Патріярха Атенаґораса І. За інформаціями Владики Андрея, посадник Істанбулу ставить кандидатом на майбутнього Вселенського Патріярха свого особистого приятеля 80-літнього митрополита Халкедонії Іяковоса, члена Патріяршого Синоду. Згідно з бажанням Покійного Патріярха Атенаґораса його наслідником мав би стати Митрополит Мелітон, який репрезентує Вселенського Патріярха у Світовій Раді Церков у Швайцарії. Владика Андрей Кущак є єпископом Української Православної Церкви в Америці, заснованої 1930 року і підлеглої Вселенському Патріярхові. Першим єпископом тієї Церкви був Владика Йосиф Жук і після нього став Митрополитом Владика Богдан Шпилька.

У Львові засуджено інж. В. Дяка на сім років ув'язнення

Гельсінки (УІС „Смолоскип"). – З України одержано тут вістку, що в квітні 1972 року у Львові засуджено молодого інженера й поета Володимира Дяка на 7 років тюрми за розповсюджування і писання антисовєтської і „націоналістичної" літератури.

Володимир Дяк народився в 1931 році в Західній Україні. В 1955 р. закінчив Львівський університет з дипломом інженера. Працював начальником підприємства на Стрийщині. В. Дяк брав живу участь у літературному житті Західної України, виступав з читанням віршів та друкувався в місцевих журналах і газетах. Був одружений і має двоє дітей. Часто їздив у відрядження, що мав використовувати для своєї „нелеґальної" діяльности. Був заарештований з кінцем 1971 року і слідство мало встановити, що в 1970 році він бував у Москві і Ленінграді.

На суді В. Дяка обвинувачено, що він мав мати секретну квартиру у Львові з „законспірованим" підвалом, в якому друкував летючки й брошури, підписуючи їх псевдонімом „Хорват". Деякі свідки на суді мали доказувати, що В. Дяк їздив до Києва і звідти мав висилати летючки, заклики і брошури до високих шкіл України і різним діячам УССР. Крім летючок і закликів Володимир Дяк мав написати теж дві чи три „націоналістичні" брошури.

Суд над В. Дяком був закритий і він тривав кілька днів. Щоб обтяжити молодого інженера, йому теж закинено переховування зброї і більшої кількости грошей, які він мав збирати серед знайомих на „підпільну діяльність", чого суд, не зважаючи на настирливі намагання слідчих і деяких „свідків", не міг йому доказати.

Деякі свідки мали дати прихильні для В. Дяка свідчення, підкреслюючи його працьовитість, обов'язковість та зразкову виконність на становищі начальника підприємства. З перебігу суду було видно, що справа В. Дяка була цілковито сфабрикована КҐБ і, не зважаючи на окремі намагання, слідчі органи не могли пов'язати його справи з арештованими патріотами в половині січня 1972 року.

Суд виніс жорстоке рішення — сім років тюремного ув'язнення.

В Парижі відновилися мирові переговори із в'єтнамськими комуністами

Париж. — У четвер 13-го липня ц. р. тут відновилися після десяти тижнів перерви переговори між ЗСА і комуністичними делеґаціями, репрезентаціями Північного В'єтнаму і В'єтконгу в справі закінчення в'єтнамської війни. Після обміну формальними заявами обох сторін про згоду на відкриття переговорів, в'єтнамські комуністи виступили із подекуди лагідніше сформульованими вимогами, як це було під час переговорів до травня цього року. Провідник північно - в'єтнамської комуністичної делеґації Ксуан Тгуй повторив домагання, щоб З'єднані Стейти Америки припинили підтримку для південнов'єтнамського режиму, очолюваного президентом Нгуєном Ван Тієу і не втручалися у внутрішні справи Північного В'єтнаму. З другого боку, в'єтнамські комуністи підкреслили, що справа влади у Південному В'єтнамі має бути вирішена самим в'єтнамським народом без будь-якої інтервенції іззовні. З американського боку ствержено, що нібито „нова" вимога в'єтнамських комуністів не є по суті новою, бо її вони висловлювали уже давніше, тільки іншими словами. Різниця тільки в тому, що давніше комуністичні делеґати ставили вимогу, щоб усі політичні і мілітарні аспекти в'єтнамської проблеми були вирішені З'єднаними Стейтами Америки. Четвергове засідання в цих мирових переговорах було 150-им із черги, починаючи від 1968 року, коли ЗСА погодилися були припинити бомбардування Північного В'єтнаму і відмовилися від наступу на його територію. Голова американської делеґації Вільям Дж. Портер відмовився від будь-яких комментарів щодо поставлених комуністами вимог і заявив, що він мусить їх простудіювати.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issue combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Канадійська Україна

У квітні цього року минуло 75 років з того часу, як тодішній редактор „Свободи" о. Нестор Дмитрів, виконуючи доручення конвенції Українського Народного Союзу, відвідав наших перших поселенців у Канаді і в Давфині біля Вінніпеґу в Манітобі відправив першу на канадійській землі Святу Літургію в українському обряді. Саме в цьому Давфині вже від кількох років відбуваються велелюдні Українські Національні Фестивалі Канади, що є рівночасно святкуванням українського поселення в тій чудовій країні, доказом українського вкладу в її розвиток та показом досягнень української ультури. Цьому фестивалеві присвячене у великій частині друковане сьогодні видання англомовного „Українського Тижневика", а загальний огляд того, що вже 75 років тому о. Нестор Дмитрів у своєму репортажі назвав „Канадійська Русь" — Канадійська Україна, подає один з найвидатніших її теперішних представників, заступник головного предсідника Українського Народного Союзу на Канаду та нащадок піонерів Канадійської України, сенатор Павло Юзик, у своїй статті, передрукованій в цьому числі „Свободи" з програмової книжечки, виданої з нагоди недавньої конференції в Монтреалі.

Якщо взагалі можна говорити про іншу Україну, ніж ту українську, що над Дніпром і Дністром, то на це найбільше заслуговує власне Канадійська Україна. Завдяки своїм волелюбності і трудолюбивості, своїй витривалості, наполегливості та завзяттю і, зокрема, завдяки своїй безмежній любові та відданості до рідного і вихованням у такому ж дусі своїх нащадків, ці наші піонери в Канаді створили непорушні основи для справжньої етнічної духово-культурної Канадійської України, яку символізують і так зворушливо віддзеркалюють традиційні вже Українські Національні Фестивалі в Давфині, із ще більшими та сміливішими плянами на майбутнє.

Можна тільки бажати найкращих успіхів ініціяторам і організаторам цих фестивалів та заохочувати усіх українців, включно з громадянами ЗСА, щоб з цими імпрезами познайомились, брали собі з них приклад і їх наслідували.

Рідна установа

Уже незабаром, бо 1-го листопада наступного, 1973-го року сповниться 80 років з того часу, як у четвертому з черги числі тоді ще дуже молоденької „Свободи" появився історичний заклик: „Нам треба народної організації", що за чотири місяці, в лютому 1894-го року став ділом у формі Українського Народного Союзу. „Як для риби потрібна вода, як для птаха крила, як для спрагненого вода, як голодному хліб, як, вкінці, кожному з нас потрібне повітря, так само для нас, тут розсіяних українців, треба народної організації . . ." — писав у тому заклику перший редактор „Свободи" о. Григорій Грушка , переконуючи, що „один чоловік не всилі піднести важкий камінь, але коли візьметься до нього три або чотири чоловіки, камінь буде здвигнений скоро".

Від того часу УНСоюз двигає той важкий камінь мобілізації всіх наших матеріяльних і ідейних ресурсів з однією тільки метою: допомагати та постійно поліпшувати долю своїх членів, своєї громади і свого народу. Ця служба УНСоюзу замикається сьогодні в мультимільйонах виплачених грошей та в безнастанних зусиллях уже кількох поколінь. Усе це відоме і самозрозуміле. В останніх днях на сторінках „Свободи" кожний міг вичитати ще два з безконечних прикладів: УНСоюз признав десять тисяч долярів стипендій для 36 потребуючих студентів і виасиґнував других десять тисяч долярів на найпершу допомогу потерпілим від гураґану в Пенсильвенії і Ню Йорку. Це — тільки останні приклади. Можна перегорнути кільканадцять чисел цієї „Свободи" і там знову на першій сторінці прочитати повідомлення, що УНСоюз призначив із своєї каси п'ять тисяч долярів на оборону людських прав переслідуваних совєтським режимом діячів української культури. Можна так перегортати сторінки і річники цього офіційного органу УНСоюзу, переконуючись в таки справді безупинній і відданій службі цієї установи своєму народові.

Чим скорше кожний із нас збагне вартість рідної установи і включиться в її ряди, тим краще розвиватиметься наше життя, тим більше шануватимуть нас інші і тим певнішою буде майбутність нашого народу, нашої громади і кожного з нас.

Сен. Павло Юзик

УКРАЇНСЬКИЙ ФАКТ У КАНАДІ

У 1971 році відмічали ми 80-річчя поселення українців у Канаді. На початку вересня 1891 року два перші українські поселенці прибули до Вінніпеґу, це були Іван Пилипів і Василь Єлиняк (умер в 1956 році на 97-му році життя). Пилипів і Єлиняк були першими постійними поселенцями українського походження в Канаді, заклик і приклад яких заохотив багато тисяч їхніх земляків із Західніх областей, що були тоді під Австро-Угорською імперією, переїхати до Канади. У цьому році більше як півмільйона канадійських українців згадують добрим словом цих і інших поселенців-піонерів.

Найтриваліший вклад українських піонерів полягає в тому, що вони освоїли мільйони акрів незайманої цілини на Заході Канади, успішно цивілізували та заселили дикі райони.

Наші поселенці мали відвагу, мужність, віру та добру волю поруч із завзяттям, коли покинули свою батьківщину, оселились на незнаних диких просторах, де зустрілились з жорстоким піонерським життям, повним прикрих несподіванок, щоб створити нову батьківщину. Наші поселенці поширили кордони заселення віддалених провінцій, засновуючи численні нові оселі. Вони тягнуться нерозривним поясом від південно-східнього кута Манітоби, переходячи в північно-західньому напрямку до ріки Піс Рівер у Північній Альберті. У деяких місцях смуга українських поселень сягає 100 миль ушир. Вони також поселилися в багатьох центрах Східньої Канади, наприклад, в Торонті, Монтреалі і ін. На вічну пам'ять про них залишилось поверх 130 українських назов у цій пустинній області, наприклад: Україна, Комарно, Сенків та Медика — у Манітобі, Ґорли, Дніпро, Кридор та Сокаль — у Саскачевані, Мирнам, Новий Київ, Шандро та Стрий — в Альберті. Разом з брітійцями і французами, українці є будівничими Західньої Канади, а таким чином і партнерами.

Одним із чинників, які сприяли великому поселенню українців на західних преріях, було те, що в 1876 році сюди був завезений сорт галицької пшениці (Ред Файр), швидко визріваючої, з високими помольними та харчовими якостями.

Уперше засіяли її в Онтаріо, і пізніше вона стала основою для виведення близько 80 сортів для Північної Америки, найкращими з яких є „Маркіз", „Нагорода" та „Апекс". „Ред Файр" була вперше культивована на Заході в долині Ред Рівер, ґрунти якої були офіційно названі „чорноземом" в атласі ґрунтів. Центральна Україна ,де цей ґрунт домінує, має такі великі врожаї, що Україну заслужено названо „Житницею Европи". Суміжні з чорноземним ґрунтом в районі долини Червоної Ріки лежать ґрунти значно світлішого забарвлення, сіро-чорного кольору, офіційно названі „підзол", подібні до ґрунту Поділля. Чорнозем і „підзол" простяглись на південь до Міннеаполісу.

Таким чином, коли українці осіли в Манітобі у 1890-их роках, вони почували себе як на рідних землях, обробляли подібні ґрунти, як і в Україні, сіяли пшеницю українського походження.

Оскільки українці мали споконвічний хліборобський досвід на своїх рідних землях та були віддані своїм родинам і вміли важко працювати, канадійські українці досягли значних успіхів у хліборобстві. Майже половина українського населення канадійських прерій досьогодні займається сільським господарством, пересічний розмір теперішніх фарм збільшився до 640 акрів, себто до одної квадратної милі. Сільське господарство високомеханізоване і рентабельне, дає добрий прибуток та збагачує державу.

Українські фармери належать до найкращих у Канаді і в цілому світі.

У цій розвідці неможливо зробити докладний підрахунок великих досягнень, якими українці збагатили економіку країни за останні роки. Кооперативний рух має мало успіху в бизнесі, а останніми часами він обмежився головно продуктовими крамницями. З другого боку, від 1939 року, коли в Саскатуні засновано першу кредитову спілку, кредитова кооперація дуже розрослася. У 1971 році було вже 70 українських кредитових спілок по всій Канаді з вкладами, які нараховували до 100 мільйонів долярів. Це були вклади переважно ощадностеві.

Досягнення в політиці Канади

Можливо, найважливішим критерієм інтеґрації кожної етнічної групи в канадійську політику й суспільство є активна участь у політичному і суспільному житті. Тут українці значно випередили інші етнічні групи. Це можна пояснити чотирма факторами: 1. Українці поселились компактними групами в далеких сільських округах, у містах та містечках і були рішуче наставлені вибирати своїх власних кандидатів; 2. В Україні вони були пригнічені чужою владою, яка робила при виборах такі маніпуляції, які позбавляли їх можливости посылати своїх представників у парлямент, а тут вони користувались цілковитою свободою, і перед ними відкривались широкі можливості; 3. Вони бажали доказати, що вони — активні громадяни в політичному житті, а не недбалі, пасивні; 4. Дискримінація та упередження, виявлені деякими англійськими колами населення, спонукали їх до політичної активности в канадійських партіях.

Українці почали з найнижчого щабля політичної драбини — з муніципальних справ, що стали їм школою для вищої політики. Перший українець Іван Сторожук був обраний у 1908 р. на голову Стюартбурнської муніципальної управи у південно-східній Манітобі. З того часу були вибрані сотні голів і членів муніципалів у багатьох місцевостях Манітоби, Саскачевану та Альберти. Крім „ривів" (старост), шкільних тростів та радних у багатьох містах Канади, декілька українців були вибрані на голів великих міст, наприклад, В. Гавриляк в Едмонтоні, який у 1956 р. був також президентом Канадійської Федерації Голів Міст; Степан Дзюба у Вінніпезі, який двічі був обраний через аклямацію, а 1967 року переміг у виборах величезною більшістю голосів утретє; Михайло Петрик у Віндзорі був головою три каденції; Петро Ратуський — голова міста Кенара, Онтаріо.

Дотепер було 79 українців членів провінційних парляментів. Декотрі з них обиралися по декілька разів, а чотири з них були провінційними міністрами. Перший член парляменту українського походження був обраний у Канаді в 1913 році. Це був Вілліям Шандро, ліберал, обраний з округи Веґревіл до Альбертської Провінційної Асамблеї. Перша – і єдина — українська жінка-парляментаристка Марія Баттен (родинне прізвище її — Фодчук), лібералка , з Гумбольдту,Саскачеван (1956-1964). Пізніше її призначили суддею. Рекордно довго прослужив на парляментарному пості Микола Бачинський, обраний уперше в 1922 році від округи Фішер, Манітоба, ліберал. Він був членом Провінційного парляменту Манітоби 34 роки, з того кілька років був „вайсспікером" (заступником голови), а останні два роки „спікером" (головою) Провінційного Парляменту Манітоби, вийшовши на пенсію в 1956 році.

Дотепер було 12 провінційних міністрів українського роду, кожен з різних партій і в різних провінціях. Іван Яремко, торонтський адвокат, був міністром транспорту, пізніше міністром громадянства, державним секретарем Онтаріо та міністром суспільної опіки з 1958 року. Тепер йому доручено пост представника державних (онтарійських) інтересів у суді.

Поява українців на полі федеральної (всеканадійської) політики починається в 1925 р., коли Михайла Лучковича, вчителя, що народився в ЗСА, обрано в Альберті до Федерального Парляменту Канади. З того часу 20 українців були членами федерального Парляменту Канади. Один із них, Михайло Стар (Старчевський), бизнесмен і колишній голова м. Ошави, був мінстром праці Канади (1957 – 1963) у консервативному уряді Джона Діфенбейкера. Три українці були членами Канадійського Сенату (Верхня Палата). Як відомо, в Канаді до Сенату не обирають, а сенаторів призначає уряд. Пост сенатора в Канаді — досмертний, на все життя. Першим українським сена-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Екуменікус

ПОСТІЙНИЙ СИНОД ДІЄ

(2)

Сесія Постійного Синоду тривала п'ять днів. Говорили Владики про різні справи; дещо вирішили, інше відклали на майбутні наради. Офіційний комунікат президії Синоду лише частково віддає перебіг і ухвали цієї сесії. Найважливішим було те, що ще раз продискутовано проєкт конституції УКЦеркви й рішено його вислати Владикам для скоментування, після чого мав би його затвердити найближчий Синод. Є корисним, що також священики та широкі мирянські кола матимуть можливість висловитися про цей проєкт, бо саме тепер опубліковано еляборат у журналі „Богословія" (за 1970 рік) о. Мелетія Войнара, ЧСВВ, який і є основою проєкту.

Було б побажаним, якби про цей проєкт висловилися різні люди, які мають щось сутнє сказати, і якби він був ширше спопуляризований. Обговорювалася також пекуча справа священичих покликань, хоч — правда — комунікат нічого не згадує, як наші Владики думають розв'язати справу одружених священиків на майбутнє, цей традиційний інститут нашої Церкви, що його нам нині забороняють. Мова йшла і про посунення вперед беатифікаційного процесу Слуги Божого Андрея, і про участь в Євхаристійному Конґресі в Мельборні, і про інше. Також ухвалено запропонувати на черговий Папський Синод Єпископів справи переслідування мовчазних Церков під комунізмом, помісність Східніх Церков та справу виховання молоді.

Найголовніше було те, що Постійний Синод зайнявся проблемою Церкви в Україні, з одного боку протестуючи проти релігійного переслідування всіх християнських Церков, а з другого відповідно зареаґувавши на претензії Московської Патріярхії про „анулювання Берестейської Унії".

Ці справи знайшли своє яскраве відбиття у Спільному Пастирському Посланні, що його слід уважати найбільшим досягненням першої сесії Синоду. Воно закликає все українське громадянство і, зокрема, українських католиків виступити в оборону релігійних прав в Україні та на захист переслідуваної української культури й діячів українського народу. Послання проголошує неділю 29 липня, на празник св. Володимира Великого, днем молитви, солідарности й оборони Мовчазної Церкви та поневолених братів в Україні.

Дисонанс

Але поза цим зовнішнім успіхом першої сесії зауважується, що між членами Постійного Синоду немає одної думки щодо істотних справ нашої Церкви. Вислів цьому дало окреме „вияснення" канцелярії Верховного Архиєпископа, опубліковане вже по сесії у „Вістях з Риму" (20 червня 1971 р.). Канцелярія Верховного Архиєпископа поіменно згадує виступ члена Постійного Синоду, Кир Андрія Сапеляка, якого довільні інтерпретації V Архиєпископського Синоду та його постанов визначає як позбавлені „правної основи і значення".

Значить, Верховний Архиєпископ їх інакше інтерпретує, як це зробив Кир Андрій у своїх пресових комунікатах. Виглядає, що та розбіжність поглядів не була усунена під час сесії, і тому канцелярія Верховного Архиєпископа подала таке вияснення, в якому, між іншим, стверджується, що в майбутньому Владики повинні полагоджувати „всякі того роду претензії... або з Верховним Архиєпископом, або на Синоді" перед тим, як виступати офіційно в пресі.

Крок вперед

Не зважаючи на цей дисонанс, який виник не лише з персональних труднощів, але насамперед із різних концепцій життя й організації нашої Церкви, перша сесія Постійного Синоду, що відбулася 4-8 червня 1972 р., є поважним кроком вперед на шляху нового канонічного оформлення нашої Церкви. Різні концепції, на жаль, у нас продовжуються, і то на найвищому щаблі, себто серед самої ієрархії: одна заступає погляд, що в нашій Церкві нічого не змінилося і ми далі живемо під режимом, який діяв до 1964 р.

Для цієї концепції поняття помісности і синодального устрою, поза деклараціями, нічого нового істотного не вносить. Її прихильники бажають вкласти в Синод і помісність якраз зміст і компетенції західніх єпископських конференцій. Люди, які поділяють цю концепцію, мабуть, не є діткнені тим фактом, що Курія зберігає фікцію „конференції української ієрархії" під проводом митр. Кир Максима Германюка, про що написано в цьогорічному „Аннуаріо Понтіфічьо". Тому треба вважати позитивним, що й ця справа була обговорювана на сесії Постійного Синоду і що його члени прийняли до відома лист Блаженнішого Кир Йосифа до Секретаріяту Стану, „що в нас такої конференції немає, а є тільки Синод під проводом Верховного Архиєпископа".

Друга концепція — протилежна. Вона заступає погляд, що помісність і синодальний устрій є чимось новим, вони вносять зміни в ієрархічну структуру нашої Церкви та в адміністративні взаємини її з Курією. Послідовно з цим цей новий устрій має бути перепроваджуваний в життя згідно з постановами Архиєпископських Синодів. Про це виразно говорить комунікат Президії Постійного Синоду у вислідi першої сесії: „Синод дуже настоює на тому, щоб зберігати й плекати все те, що скріплює помісність нашої Церкви, особливо виконування синодальних рішень, та щоб уникати й опрокидувати все те, що цій же помісності шкодить". А канцелярія Верховного Архиєпископа категорично стверджує, що „патріярхальний устрій не є єпископською конференцією".

Українське мирянство та переважна більшість україн-

(Закінчення на стор. 3-ій)

З НАШИХ БУДНІВ

14-го ЛИПНЯ

14-го липня ц. р., як щороку, симпатичні парижани відзначали народним гулянням та всякими феєрверками річницю падіння Бастилії. В лексиконі чужомовних слів видання колеґи Михайла Борецького читаємо під буквою „В": „Бастилія — паризька фортеця з XIУ ст., пізніше в'язниця для політичних злочинців, що її зруйнував народ під час Великої французької революції 14-го липня 1789 р.". Так воно, більш-менш, стоїть записано в різних підручниках історії новіших часів і в такому дусі підписаний написав у 1930-му році свою матуральну задачу на тему „Упадок Бастилії", базуючись в основному на книжці д-ра Миколи Залізняка про Французьку революцію.

Пригадую, наш достойний історик - економіст, а тодішній професор, д-р Ілля Витанович, похвалив мене за цей еляборат, але при тому підсміхнувся скептично і сказав: „Трохи воно так було, як ви написали, а трохи інакше... „Згодом, звичайна річ, підписаний переконався, що до різних історичних подій, зокрема до історичних леґенд, можна входити так званим парадним входом, а можна і „від кухні" (як писав колись небіжчик Бой). Саме недавно я вичитав уа одному американському „дайджесті", як виглядало падіння Бастилії насправді, — не крізь призму леґенди.

Виявляється на підставі джерельних архівних матеріялів, що люд Парижу або нарід, як стоїть в лексиконах і підручниках історії, під час штурму Бастилії визволив із тюрми всього-навсього 7 (словами — сім) в'язнів: більше їх тоді там не було. Всі в'язні були аристократи, дворяни, або по-нашому сказавши, проміненти, які з тих чи інших причин не злюбилися королеві, Люї XIУ, або королеві Антуанетті. Як люди маєтні, багаті, вони „страждали" в Бастилії на власний кошт, тримали коло себе свою власну службу — кухарів, лакеїв, камердинерів, навіть видавали час від часу балі - прийняття для запрошених „зі світу" гостей... Тим то не диво, — як записав хронікар, що ув'язнені не дуже радо покидали в'язницю, що була для них фактично ніби готелем чи курортом.

Далі записано в хроніках, що в одного князя - політв'язня знайшов люд Парижу 120 штук шовкових сорочок і зараз, очевидячки, розкуркулив з них вище згаданого аристократа. А коли князя спитали, чи йому не ділася кривда в Бастилії, чи хтось його не переслідував, не робив йому прикрощів, — в'язень, подумавши хвилину, відповів: „Так, угора мені зроблено велику прикрість: управитель в'язниці не доставив мені на обід свіжих полуниць і шпараґів!"

Все це, розуміється, неістотні, дрібне деталі, що на них цілком слушно не звертали уваги історики Французької революції, що писали Історію з великої літери. Та й вони, ці деталі, не дуже так і пасували б до леґенди про падіння Бастилії, про героїчний, революційний зрив паризького люду, що його славну річницю щорічно відзначають в дні 14-го липня.

І к е р

Ольга Приходько

З МОРЯ ЖИТЕЙСЬКОГО...

Розповідь з часів старого Поділля

(9)

Зв'язок пана Зиґмунда і пані Стефанії зродився на взаємному порозумінні, на щирій та душевній приязні та душевній гармонії. Такий зв'язок має більше надій вирости з часом в велике і певне почуття.

Чим довше вони жили разом, чим ближче пізнавали одне одного, тим більше знаходили в собі спільних властивостей, які зміцнювали ще тісніше зв'язок цих споріднених душ.

Індуська народна мудрість говорить, що жінка — то рослина, яку чоловік садить в своєму саду. Якщо ґрунт добрий, якщо в серці чоловіка досить світла і тепла, рослина-жінка пишно росте й цвіте. Якщо ґрунт сухий і холодний — рослина всихає . . .

Так то діється з кожною живою душею: в любовній атмосфері, в ласкавому оточенні вона оживає, розкривається і видає з своєї скарбниці скриті скарби, обдаровуючи ними в першу чергу того, хто ці скриті сили-скарби оживив. Так постає таємне коло, яке зв'язує вічним коханням рідні душі.

Є ще один ключ від скарбниці духа — це велике страждання. Але велике кохання майже неминуче зв'язане з стражданням. Часто це два кінці одної речі.

* *
*

Панна Стефанія, ставши вельможною пані Броневською, добре усвідомлювала, яке велике щастя випало на її сирітську долю. Вона високо цінила становище, багатство і всі можливості, які з цим були зв'язані. Але в її очах найбільшим даром неба було кохання Зиґмунда. Всіми силами своєї істоти вона старалася бути гідною цього кохання.

Перед від'їздом досвідчена стара пані, даючи Стефанії різні поради, між іншим сказала:

— Старайся справити добре враження на приятелів Зиґмунда, на цьому чоловікові багато залежить, як жінка, що носить його ім'я, виступає в світі.

Стефанія це добре запам'ятала. Коли вони прибули до Риму, де Зиґмунд найдовше жив і мав найбільше приятельських зв'язків, вона йому сказала, що хотіла б спочатку запізнатися з місцевими звичаями, модами, крамницями. Він це добре зрозумів і хотів повести її до найліпшого модного сальону. Але пані Стефанія попросила:

— Почекай, це потім, спочатку я мушу до всього придивитися, так зразу в тому сальоні я не могла б розібратися в тих туалетах.

Отже вона хотіла ходити всюди, де могла бачити елеґантне жіноцтво: на променади, в театри, на концерти, але, на превелике здивовання Зиґмунда, просила його, щоб знайшов їй для супроводу достойну старшу даму. Боялася передчасно, не приготована вступити в круг його знайомих. Хоч не було це йому до вподоби, але зрозумів, відчув, що вона робить це задля нього, власне задля майбутньої вельможної пані Броневської.

Згодився. Вибрав для цієї ролі стару пані Дороті, яка раніше провадила фешенебельний пансіон, де колись жив Зиґмунд. Тепер на старість вона зліквідувала своє підприємство. Пропозиція супроводити молоду даму була їй дуже приємна. Зиґмунд пояснив їй, що Стефанія тількищо скінчила пансіон і хоче ознайомитися з римським життям з практичного боку, з крамницями, модами, кравчинями. Пані Дороті тут була в своїй сфері, знала в Римі всі ходи й виходи, а також любила поговорити: знала безліч усяких пригод, скандалів, пліток — цього всього Стефанія потребувала, щоб пізнати життя з іншого боку, як вона його знала в монастирі.

Виходячи з пані Дороті, Стефанія уважно стежила за всім: одяг, рухи, хода, усмішки — все звертало її увагу. Зовсім відверто вона призналася, що ще ніколи самостійно нічого собі не купувала, ніколи не замовляла сукні, не знає, що власне їй буде личити і який має виробити собі стиль. Пані Дороті дуже радо і енерґійно взялася за цю справу, завела Стефанію до знайомої кравчині, де всі три жінки радились, вибирали, приміряли, перебирали взірці і спинилися на кількох скромних, але дуже ефектовних фасонах, які пані Стефанія собі замовила. Коли купували в крамниці, де господар був старим знайомим Дороті і з італійським, південним темпераментом старався догодити новій клієнтці, викладаючи перед нею цілі гори товарів, пані Стефанія, заваживши, що дещо з того подобалось пані Дороті, купила то для неї, а також для кравчині, як дарунок. Обидві жінки були втішені несподіваною щедрістю чужинки.

Звичайно, всіми цими справами Стефанія займалася лише між іншим.

Всю свою увагу вона присвячувала своєму коханому Зиґмундові. Довгими годинами ходили вони Вічним Містом, і Зиґмунд звертав її увагу на свої улюблені місця, на витвори мистецтва, на архітектуру, на чудові краєвиди. Хотів показати їй усе те, про що розказував дома в білому палаці, хотів поділитися з нею тією радістю, яку ця вся краса в ньому викликала. А як тішився, коли бачив її захоплення!

(Далі буде.)

УКРАЇНСЬКИЙ ФАКТ У КАНАДІ

(Закінчення з 2-ої стор.)

тором був пок. Вілліям Вал (Волохатюк), директор середньої школи у Вінніпезі. Він був сенатором у рр. 1955-1962. Другий — пок. Іван Гнатишин, адвокат із Саскатуну (1958-1967), а третій — я, Павло Юзик, професор історії з Вінніпеґу (від 1963 р.). Тепер, на час підсумків 80-річчя українського поселення в Канаді, нараховуємо 102 парляментаристів українського походження: 78 провінційних, 20 федеральних і 3 члени Сенату.

Державні урядовці

Канадійці українського походження, як і особи інших національностей, закінчивши університети, коледжі, технічні та спеціяльні школи, вступають до різних адміністративних розгалужень федеральних, провінційних та муніципальних урядів. Майже 80% з них народжені в Канаді, і більшість з них були добрими студентами протягом двох поколінь. Так само й багато новоприбулих є висококваліфікованими спеціялістами. Тому ми знаходимо українців майже в кожному відділі федеральних і провінційних урядів, у громадських і державних установах. Був би довгим список, якби ми перечисляли тих, хто затруднений як суддя в магістратах та на чолових посадах у громадських урядах.

Коли держава стає перед небезпекою війни або кризи, тоді лише можна помітити, наскільки її населення льояльне і віддане їй. Приблизно 10,000 українців (дуже високий відсоток) були в рядах Канадійської Армії під час 1-шої світової війни. Багато з них віддали життя за свою прибрану батьківщину. Пилип Коновалець був ушанований найвищою відзнакою за хоробрість у Британській Спільноті Народів — хрестом Вікторії. Під час другої світової війни (1939 - 1945 рр.) на українців не дивились з підозрінням, а вважали їх за рівноправних канадійських громадян. Приблизно 40.000, здебільша народжених в Канаді, служили в наземних, повітряних і морських з'єднаннях, що пропорційно вище від пересічного загальноканадійського рівня. Поміж ними було багато старшин і підстаршин та відзначених медалями за відвагу. Тисячі з них, заплативши найбільшу ціну — життя, додому не вернулись. Українці, які є інтеґральною частиною канадійського населення, воювали в Канадійській Армії і в Корейській війні і є завжди активними у військових з'єднаннях, коли Канада обороняє свободу, демократію й мир.

Культурні вклади

Культурні вклади українців відомі в багатьох частинах Канади. Народні танці в мальовничих костюмах, хори, оркестри, вишивка та різьба на дереві заслуговують на ентузіястичну похвалу глядачів, керівників, критиків і монархів на місцевих та національних святкуваннях Діямантового Ювілею в 1927 році. Це все було виставлене в широкому розмірі на святкуванні Сторіччя Канади в 1967 році. Усі форми української літератури широко розвиваються як українською, так і англійською мовами. Щоб перерахувати все, треба писати цілі томи, а щоб віддати цьому належну увагу — багато часу. Українську мову, літературу та історію вивчають в провідних університетах в англомовній та франкомовній Канаді і як предмет у середніх школах Манітоби, Саскачевану та Альберти, у нижчих школах у Манітобі від першої кляси, і будуть навчати в середніх школах цього року в Онтаріо. Британська Колюмбія й Квебек, де є досить багато українців, ще не признали важливість навчання цієї мови в нижчих та середніх школах.

Українська культура поступово вплітається у складену з різнобарвних частин канадійську культуру. Вінніпеґ — найважливіший центр українського життя в Канаді. В цім місті знаходяться метрополії Української Католицької Церкви й Української Греко-Православної Церкви, як також друкарні найбільших українських часописів та журналів. Центральна екзекутива Комітету Українців Канади, координаційного органу всіх українських організацій, окрім комуністичних, також знаходиться у Вінніпеґу.

Призначення канадійських українців

81 рік тому українці прибули до цієї країни волі. Маючи віру в Бога і в Канаду, вони були конструктивними громадянами, які вклали багато сил, щоб зробити Канаду ще кращим для життя краєм. Вони цінять цей край за волю та демократію, якими не могли користатись на рідних землях та якими не можуть користатись їх земляки й тепер. Україна вже більше як два сторіччя, за винятком короткого періоду під час відновлення Української Держави в 1917 — 1921 рр., позбавлена волі й демократії. Воля і демократія в Україні були знищені підступною, фальшивою пропаґандою та військовою силою Совєтської Росії, її комуністичною диктатурою, яка стала найбільшою колоніяльною силою в світі. Вона пробує проковтнути й Канаду. Відчуваючи лихо, яке впало на Україну, українці постійно вказують і інформують канадійський Уряд, що комунізм Совєтської Росії постійно займається тим, щоб підкопати наші демократичні інституції та волю, як це викрив колишній совєтський аґент Ігор Ґузенко після другої світової війни. Канадійцям увесь час нагадується про те, що треба бути постійно пильним, щоб утримати наш демократичний спосіб життя. Захист волі й демократії має бути провідним у зовнішній політиці, в якій українські канадійці мають грати все більшу і більшу ролю з огляду на їх минувшину та досвід. Уже кілька років українці є в числі делеґатів Канади до Об'єднаних Націй.

Завдання українських канадійців — включення і увіковічнення культурних набутків у розвиток канадійської нації. Доля українців тісно пов'язана з долею не британських і не французьких елементів у канадійському населенні, відомих як „третій елемент", який одночасно є третиною канадійського населення.

Теорію „перетоплювального казана" з її безбарвною одноманітністю канадійський уряд відкинув і замінив культурою мозаїчного типу, базованою на добровільному включенні найкращих елементів культури кожної етнічної групи партнерів. Це є концепція многокультурности канадійської нації, тепер признана федеральним урядом Канади, яка зберігає гідність одиниці й цілої етнічної групи.

Як провідна частина „третього елементу", канадійські українці будуть продовжувати свої важливі й цінні вклади в Канаду.

СУД НАД АТЕНТАТНИКОМ НА ГУБЕРНАТОРА Алабами Джорджа Воллеса, Артуром Бремером, що мав відбутися в Малборо, Мериленд, відкладено до кінця цього місяця. Захисник Бремера вимагав цього на тій підставі, що під час Конвенції Демократичної партії в Маямі Біч суд над атентатником на демократичного кандидата Д. Воллеса не може бути безстороннім. Бремер буде ще проходити психіятричну перевірку.

УКРАЇНЦІ КВЕБЕКУ ПРОПОНУЮТЬ СПІВПРАЦЮ, ДОМАГАЮТЬСЯ ПРАВ І ПІДТРИМКИ

(Продовження зі стор. 1-ої)

Квебеку". Після доповідей відбулася жвава дискусія. У суботу головував Я. Чолій, доповідав д-р Роман Рахманний на тему „Всеканадійські перспективи на 1975 рік і після—єдність шляхом збереження різноманітности", По обіді відбувся панель під головуванням д-ра С. Климчука, на тему „Інтеґрація українців у житті Квебеку". Панелісти проф. Ф. Анже, Р. Блейкер, В. Прінс, Р. Мельник, коментатори — М. Граб, Р. Шульгин, сенатор Павло Юзик. В той же час відбувалася праця ділових Комісій, які потім звітували про висліди своєї праці, головував на тій сесії Я. Келебай. У вечірніх годинах тривали засідання ділових Комісій. По вечері в суботу відбулася товариська зустріч.

У неділю 11 червня сесія відбулася під головуванням Р. Карапінки, доповідали представники квебецьких політичних партій: Кредиту, Квебеку і Єдности Квебеку та Ліберальної партії, представники по черзі пп. А. Боа, д-р К. Льорен, М. Буле, Ліз Бекон — президент Ліберальної партії Квебеку. По полудні відбулися підсумки праці ділових комісій і після короткої перерви — виступав на засіданні під головуванням проф. Е. Калужного секретар державного секретаря Канади Жерарда Пелетьє, Марцель Прудом, стверджуючи, що майбутнє Канади лежить у мозаїці культур і в єдності. Увечорі відбулося прочитання і схвалення рекомендацій Конференції, потім — великий концерт, що закінчився співом українського і канадійського гимнів та молитвою. У концерті, як це зазначено в програмі, брали участь, часто оплескувані глядачами й слухачами: відома молода піяністка Люба Жук, бандурист Вол. Мота, танцювальний ансамбль „Одеса" під керівництвом хореографа Петра Марунчака, квебецька фольклорна група „Ле Сортілеж" під мистецьким керівництвом Джіммі ді Ґенова, тріо „Троянда" у складі Люби Мороз, Христини Гарасовської і Люби Дербіш та видатна молода оперова солістка Анна Чорнодольська.

Учасники важливої і цікавої Конференції „Перспективи канадійських українців у Квебеку" схвалили 27 рекомендацій, з яких 18 стосуються самих українців у тій провінції Канади і скеровані на кращу організацію українського культурного, наукового, релігійного життя, зокрема шкільництва, на інтеґрацію українців у політичне життя Квебеку з вимогою вивчати французьку мову, з постановою й проханням до КУК створити Постійну Раду для сприяння дослідів, плянування і розвитку та здійснювання завдань, що випливають з потреб українського життя в Квебеку. В рекомендаціях до провінційного уряду Квебеку сказано, що „усі справи з питаня культурного життя українців Квебеку повинні належати до юрисдикції Міністерства культури цієї провінції"; що уряд Квебеку у всіх справах, що стосуються українського життя в Квебеку, повинен звертатись до Комітету Українців Канади і щоб уряд визнав Зв'язкового для етнокультурних справ, призначеного КУК. Поставлено вимогу фінансової підтримки українського шкільництва, культури, українських видавництв, а також „створити при Раді Квебеку освітньо-виховну секцію для потреб укр. громади". У побажаннях до федерального уряду Канади визначено репрезентаційну і ділову ролю КУК перед Оттавою та висунено таку 27-му точку: „Канадійський Уряд повинен допомагати різним видам засобів інформації та зв'язку для введення в життя напрямних політики мультикультуралізму", в тому сприяти поширенню українських радіо й телевізійних програм, продукувати українські документальні фільми, подавати фінансову допомогу пресі, включати зразки українського народного мистецтва, що їх творять українці в Канаді, у міжнародні торговельні виставки.

ПОСТІЙНИЙ СИНОД ДІЄ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ського священства так само розуміє правний стан нашої Церкви. Ми вправі прохати Владик, щоб саме в цій основній справі було зайняте виразне і об'єднане становище, приймаючи, що в деталях і тактиці реалізації помісности можуть бути всякі погляди. Одначе, щодо засадничого, повинні бути погодження і ясність. Інакше годі говорити про помісність і патріярхальний устрій в рямках Верховної Архиєпископії!

Якщо так буде і в рядах ієрархії, і серед священства та мирян, ми певні, що вдасться нам подолати різні конъюнктурні труднощі та поставити тверді нові основи під будову нашої церковної помісности. Факт, що Постійний Синод уже почав діяти, що його перша сесія, не зважаючи на деякі розходження та дисонанс, відбулася, що зроблено новий прецеденс у житті і діянні УКЦеркви та дорогою послідовних актів здійснюється церковне самоуправління — є дійсно позитивним. Як такий, ми його повинні привітати, а рішення наших Владик у їх синодальній дії всіляко підтримати.

Великі діла родяться в болях, а іноді в судорогах. Не інакше відбувається і з великою справою патріярхального устрою Української Католицької Церкви. На наших очах росте історичної ваги прецеденс самоствердження прав і патріярхальної системи нашої УКЦеркви. Будьмо всі гідними цієї історичної хвилини!

Нова жертва КҐБ — поет Микола Холодний

Ню Йорк. Пресова Служба ЗП УГВР у своїм повідомленні до преси пише: Як відомо вже з української преси, київська газета „Літературна Україна" опублікувала 7 липня ц. р. листа поета Миколи Холодного п. н. „На терези совісти", що є черговим документом провокації КҐБ в його боротьбі проти українських діячів культури та усього українського народу. Провівши в січні і в наступних місяцях ц. р. ширші арешти в Україні, КҐБ намагається різними засобами компромітувати арештованих. КҐБ доклав всіх зусиль, щоб серед них і їхніх приятелів та знайомих на волі знайти найбільше таких, які під тиском склали б обвинувачувально-покаянні „заяви" і „листи". Таким чином насамперед прийшла здогадна покаянна заява Зіновії Франко, відтак голосна афера Ярослава Добоша, тоді каяння за підписом Леоніда Селезненка, а тепер жертвою каґебівських інтриґ впав Микола Холодний. Мета цих провокацій подвійна: створити враження у світі, що леґітимна боротьба українського народу і його діячів культури є результатом сторонніх інспірацій, а рівночасно протиставити таким постатям як Валентин Мороз і інші, одиниць, що заломлюються і стають інструментом в руках КҐБ. Такою останньою жертвою органів безпеки є Микола Холодний. Що така жертва готується, було давно відомо в Україні.

До інформацій поданих у „Свободі" за 14 липня, цитована Пресова Служба додає:

У зв'язку з контактами Холодного з КҐБ, серед українських дисидентів було відомо, що під час переслухань, Холодний був підданий також т. зв. психіятричному лікуванню, що є випробуваним засобом боротьби КҐБ проти опозиційних елементів. Результати тих „лікувань" були видні на писаннях і виступах Холодного в останніх роках. В нашому посіданні є текст відкритого листа Холодного до Валентина Мороза з приводу відомого есею Мороза п. н. „Серед снігів", в якому Мороз не погоджувався в дечому з Іваном Дзюбою та дуже гостро критикував поета Дмитра Павличка. У відкритому листі Холодного є виразні сліди його психічного заламання. Там він м. ін. пише на адресу Мороза так:

„Любий Валентине! Спустіться на землю! Ви зробили із Дзюби бога і вимагаєте, щоб він поводився як бог... Чом на козла отпущення ви обрали якраз Павличка... Павличків ідеал — родинний затишок і таке інше... Аксіологи ще не прийшли до єдиного критерію цінності. Одного ваблять барикади, іншого двоспальне ліжко. Мене — наприклад — останнє... Історії не повернеш назад. Якими природа запрограмувала нас, такими ми й помремо... Не приписуйте солов'ю орлиних крил. Вони йому ні до чого".

Відомо, що намагання Холодного вплинути на моральну поставу Мороза, чи інших українських патріотів, були безуспішні. Не діяли також провокаційні обвинувачення в їх мнимому пов'язанні з закордоном. Треба думати що й цим разом провокація КҐБ не матиме впливу на дальший розвиток боротьби українського народу на тих, що її ведуть.

УРЯД ПІВДЕННОЇ КОРЕЇ рішив вивести з Південного В'єтнаму 37 000 південнокорейських військ, які ще досі перебувають у Південному В'єтнамі, допомагаючи йому у війні проти комуністів. Виведення мало б відбутися вже після 31 серпня цього року.

Друга сесія Демократичної Конвенції

(Закінчення зі стор. 1-ої)

чинають підносити свій голос З того погляду, найближчі місяці в ЗСА будуть цікаві. Вони, по всій правдоподібності, перерішать не тільки те, хто буде очолювати відзначування 200-річчя американської республіки, але й також те, з яким багажем ця республіка виступить у своє третє сторіччя.

Нова політична плятформа Димакратичної партії

Це об'ємістий документ — понад 25 000 слів, в якому знайшла своє віддзеркалення нова політична філософія Демократичної партії. В цьому документі, що його схвалила друга сесія 36 Демократичної конвенції, партія займає становище до всіх засадничих питань американського політичного, громадського, економічного і культурного життя. Як вже було відзначено, підставою для цієї плятформи стали ідеї сенатора Джорджа МекҐоверна, який у листопаді ц. р. поведе Демократичну партію до виборів.

Провідним мотивом плятформи є тепер куже сильні серед партії популістичні тенденції. Можна б сказати, що йдеться про практичне примінення таких кличів, як „лицем до народу". Демократична партія — це партія народних мас тощо. В цій плятформі засуджується велика державна бюрократія, великий бизнес, великі концерни, надмірне оподаткування, незадовільну господарку національними ресурсами. Автори плятформи вимагають „рівної під оглядом якости освіти для всіх", поширення допомогової акції уряду для потребуючих верств населення, вирівняння у прибутках шляхом прогресивного податку, а одночасно внеможливлювання збагачування за рахунок існуючої податкової системи, при якій мільйонери не платять податків, а головний тягар фінансування держави несуть середні кляси.

Про це, м. ін. говорив у своїй „програмовій промові" губернатор Рубін Аскю, кажучи, що при теперішній системі кошти виставного обіду підприємця і його „мартіні" можна відтягнути від податку, але не можна від податку відтягнути коштів „сендвічу зі салямі", що його їсть робітник, запиваючи тільки кавою. До речі, податкові спеціялісти обраховують, що при податковій реформі, якій дуже твердо протиставляться американські підприємці, уряд може мати додаткового прибутку біля 20 більйонів долярів річно Іншими словами, тих 20 більйонів кожного року ховають до своїх кишень ці підприємці.

Очевидно, з багатьма засадами нової демократичної плятформи, коли йдеться про суспільні і економічні реформи, треба згодитися тим більше, що про потребу таких реформ говориться вже від довшого часу в Америці. Більше того, теперішня республіканська адміністрація за останні роки дещо навіть зробила під кутом поправи відносин в дусі тих вимог.

Інакший характер мають ствердження плятформи, що стосуються американської зовнішньої політики і зв'язаного з цим видаткування на оборону. Хоч сама плятформа не виявляє цих крайностей у своїй філософії, що їх проповідував ще донедавна Джордж МекҐоверн, то все таки вона зобов'язує Демократичну партію, якщо ця партія у листопаді ц. р. прийде до влади, щоб „негайно і безумовно закінчити війну у В'єтнамі", значно скоротити витрати на оборону, дати амнестію всім тим, які відмовилися служити в армії і втекли закордон і т. п.

Дуже критичною і для самої плятформи і для Демократичної партії є точка про довіз дітей у шкільному віці автобусами до шкіл, щоб в той спосіб забезпечити повну інтеграцію американського суспільства. Мова тут про т. зв. „басінг", проти чого вже від довшого часу протестують батьки. Джордж Воллес, який виступив проти такої політики, несподівано знайшов, як знаємо, широкий позитивний відгомін серед населення. Це питання буде основним в передвиборчій кампанії і не виключено, що воно заважить на вислідах виборів. Як відомо, Республіканська партія буде проти „басінг", в той час, коли демократична конвенція на спеціяльну рішучу вимогу МекҐоверна прийняла засаду „басінг" до своєї плятформи.

Очевидно, американська практика промовляє за тим, щоб до партійних політичних програм і плятформ не прив'язувати надто багато уваги. Американське суспільство — суспільство наскрізь прагматичне і воно не надто числиться з тим, яка була схвалена програма. У виборах можуть перерішити цілком інакші факти, а в першій мірі те, з якою ефективністю буде вестися пропагандивна кампанія, якою буде проєкція провідного „т і м у" — кандидатів на президента і віце-президента, їхня, як кажеться „харизма"

Демократична партія і етнічний сектор

12 липня в Фонтейнблю готелі відбулася нарада речників різних етнічних груп (поляки, чехи, словаки, українці, мадяри, литовці), на якій було обмірковане становище тих груп плятформи Демократичної партії. Всі дискутанти згоджувалися з цим, що Демократична партія, точніше відповідальні за зорганізування цієї конвенції, легковажно поставилися до т. зв. етнічного сектора, обмежившись зорганізуванням „Дня Національностей" напередодні самої конвенції, а також до приділення квитків вступу на окремі імпрези. В окремих комісіях і комітетах немає представників етнічних груп, зокрема, коли йдеться про групи, які походять зі Східньої Европи.

По ширшій дискусії прийнято постанову, що Всеамериканська Рада, яка об'єднує ці групи (головою Ради є кол. посадник Ню Йорку Роберт Вагнер) підготує власну плятформу та в часі зустрічі з Джорджом МекҐоверном з'ясує йому становище етнічних груп, а також подасть конкретні вимоги зі свого боку до Демократичної партії. Від українців на цій нараді, якою проводив голова Ради Роберт Вагнер, був присутній екзекутивний віце-президент УККА, Йосип Лисогір, який подав ряд пропозицій щодо заходів на відтинку Демократичної партії. Крім того були також відомі у Мямі громадські і культурні діячі Тарас Максимович з дружиною та пані О. Максимович. (В одному з попередніх повідомлень помилково подано, що спосерігачами УККА на демократичній конвенції, крім п. Й. Лисогора, є адв. Іван Робертс. Адв. І. Робертс буде репрезентантом УККА на недалекій Республіканській конвенції).

Треба надіятися, що згадана Рада в цій справі поробить скорі і інтенсивні заходи, бо справді на конвенції не було замітного впливу етнічних груп, не зважаючи на те, що вони становлять поважне число виборців.

13 липня 1972.

М. Сосновський

В РАЙОНІ НЮ ЙОРКУ КВІНСІ якась жінка підбігла до поліцая й заявила, що вона вбила свого сина. 9-літнього Ричарда Морія знайшли з багатьма ножовими ранами мертвого, мати не може пояснити, що з нею сталось. Кілька тижнів тому та родина, батько якої працює в телевізії, переїхала на Ричмонд евню в малий будинок, де й сталось нещастя.

У РОЧЕСТЕРІ, Н. Й., СТАЛИСЯ ДВА жахливі напади, виконані тими ж самими бандитами. Вони напали на старенького власника крамнички, пограбували його й видавили йому очі. Жертву відвезли в важкому стані до лікарні. Минулої неділі вночі напевно ті ж самі злочинці пограбували службовця бензинової колонки, побили його і також видавили йому очі. Поліція розшукує бандитів, але покищо не натрапила на їх сліди.

Реситаль Музичної Фортепіянової Студії Олега Левицького в Ню Йорку

18-го червня 1972 р. у виповненій публікою залі Українського Інституту Америки в Ню Йорку, відбувся 4-ий річний реситаль учнів Музичної Фортепіянової Студії Олега Левицького. Без огляду на дощову погоду, присутними були не тільки батьки учнів, які прийшли почути поступ у музичній науці своїх дітей, але й слухачі, яких діти у концерті — а багатий програмою виступ цих дітей можна сміло назвати ним — не виступали. 37-ро адептів музики у віці від 7 до 17 років відіграли 65 творів, які скомпоновано не для їхнього віку, а звичайно відповідають стилю і техніці багато старшого. Проте оця молодь опанувала дані зразки світової і української музики і доказала, що їхній учитель міг викласти не тільки ґами і „чорні точки із різними хвостиками на п'ятьох лінійках", але також із їхньою тісною співпрацею подати їм тему і зрозуміння композицій.

Студія п. Левицького поділена на три групи: початківці — це діти, які вивчають музику від 6 до 18 місяців; середні — від двох до п'ятьох років; старші — це вже молодь заавансована — деякі займаються музикою 8-9 років. За цим порядком йшла програма реситалю.

Із початківців сміливо відіграли: Андрій Бідяк — Любарського „Танкову" і Шуберта „тему із Нескінченої Симфонії"; Христина Лішман — „Сонатину, Оп. 67, ч. 1" Е. Вагнера і дует з Даркою Ґензою „У сусіда хата біла"; Влодко Коцур — Скорульського „Прелюд д-моль"; Юрко Гошко — Рубінштайна „Мелодію Ф-дур"; Гр. Матофей — „Мінует Ґ-дур" Баха; Наталка Гошко— Ревуцького „Колискову"; Нормен Ваксмен — Адлерової „Свимінґпул"; Володимир Корженьовський — дві мініятюри Шумана „Оп. 68, ч. 8 і 10" і Щуровського „Горобчика"; Елейна Матофей — Бетговена „Сонатину Ґ-дур, ч. 1 і Марія Корженьовська — Косенка „П а с т о р а ль" і Клементі „Сонатину, Оп. 36, ч. 1". Дебютуючі виконавці настільки опанували стиль і дотик, ними виконаних творів, що й слухач відчув або збиточного горобчика, або міг уявити собі хвилі води, чи дитину, присипляючи свою лялю.

У другій — середній частині участь приймали старші і більш заавансовані учні: Анджі Лин відіграла дві прелюдії Шопена „Оп. 28, ч. 7 і 20", „Сонатину, Оп. 36, ч. 2" Клементі і дует — зі своєю сестрою Дженджі — Шумана „Круглий Танець". „Анданте з Імпромтю, Оп. 142, ч. 3" Шуберта і „Сонатину, Оп. 20, ч. 1" Кулав виконав Петро Стромберґ; Дарця Ґенза — Кирейка „Метелицю"; Михайло Коцур — Бетговена „Анданте" і Фоменка „Маршову" на основі „Ой видно село". Далі грали: Оксана Куровицька — „Ля Стирієн" Бурґмілера і „Етюд б-моль" Ревуцького; Марко Гошко — „Ранком у садочку" Косенка; Петро Глушко — Кулав „Сонатину Оп. 55, ч. 1" і „Момент Розпачу" Лисенка; Роман Канюґа — „Прелюд д-моль" Степового, Леонтовича-Берковича „Із-за гори" і „Женчичок", та вальс Ес-дур" Бетговена. Баркаролю з „Оповіданнь Гофмана"Офенбаха і „Тему і варіяції" на основі „Їхав козак за Дунай" Савицького відіграв Василь Коцур; „Баляду" Бурґмілера — Аллен Ваксмен; Барвінського „Український танець" і „Рондо, Оп. 51, ч. 1" Бетговена — Зенон Кулинич; „Прелюд, Оп. 28, ч. 6" Шопена — Ярослав Куровицький; „Сумну пісню" Людкевича і „Богателю, Оп. 33, ч. 1" Бетговена — Мирон Мороз; Гелен Филипов — „Сонату Ц-дур" Моцарта і „Сонатину, Оп. 36, ч. 5" Клементі; Оля Ґенза — Берковича „Етюд" на основі „Реве та стогне" і Чайковського „Тему з концерту для фортепіяна, Оп. 23, ч. 1". На закінчення цієї частини, Ляриса Стасів виконала Моцарта „Турецьке рондо" і „Українську думку" Присовського. У більшості в композиціях виконаних цією групою виявились вмілість і темперамент. Учні показали свою добре опановану техніку й правильне зрозуміння даного твору.

Виступ старшої групи був правдивим концертом. Під час виконання „Метелика" Ґріґа і „Вальса Ес-дур" Дуранда — закривши очі — ніхто б не подумав, що їх грає 11-літня Анджі Лин. Андрій Мороз вміло відіграв „Процесійний Марш з Ателії" Мендельсона і „Скерцино Ц-дур" Колеси. Надія Миськів була контрастом до А. Мороза: „Танець Анітри" Ґріґа і „Веснянка" Довженка виявили легкість руки і точність стаката. Марія-Марта Гнїздовська з акордовим темпераментом подала слухачеві увертюру з „Томі" Тавншеда і вправно з почуттям відобразила „Ліричну поему" Фоменка. На зміну дівчатам, Нестор Поритко, поєднавши свою добре - вироблену техніку, певні удари і зрозуміння Бетговена відіграв „Сонатину, Оп. 49, ч. 2" і з прецизними, динамічними нюансами відтворив Рахманінова „Прелюд Ціс-моль". Під легким, але певним дотиком пальців Людмили Канюґи ніжно звучав „Ноктюрн Ес-дур" Шопена, а в Лесі Думи його два вальси „Дес-дур і Ціс-моль, Оп. 64" були передані з ритмічною і технічною чіткістю. Марта Іванчишин, захоплююче виконала Лисенка „Баркаролю, Оп. 15" а Ліда Стасів стилізовано передала „Пасторальний Прелюд фіс-дур" Барвінського. На закінчення слухачі любувалися дуетом клясичної форми сучасного композитора Екштайна „Концерт для молодих американців" у досконалому і зіграному виконанні М. Іванчишин і Л. Стасів.

Публіка виявила своє задоволення з реситалю, вітаючи виконавців рясними оплесками. Організатор і вчитель п. О. Левицький подякував присутнім, а учасників заохочував до кращого музичного удосконалювання послідовною працею.

Із свого боку, ми — батьки учнів учасників — висловлюємо признання п. Левицькому за його ініціятиву в приготуванні і переведенні програми, бо виявлена робота виказує обличчя кожного учня. А зробити з дітьми і молоддю різного віку такий значний поступ за такий короткий час, це треба мати підхід до молодих і вміти видобути в них приховані здібності.

Н. Канюґа

ДЕПАРТАМЕНТ РІЛЬНИЦТВА У ВАШИНГТОНІ повідомив, що в ЗСА значно зменшилось поголів'я свиней, хоча запотребування на свинину зростає. Тепер у всій країні плекають понад 61 мільйон свиней, але ця кількість на 7 відсотків менша у порівнянні з минулим роком.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСоюзу

СУБОТА, 15-го ЛИПНЯ, 1972 р.:

ДЕТРОЙТ, Миш. — Т-во Запорозька Січ, Відділ 75, повідомляє членів, що місячних зборів через два місяці не буде — себто липень і серпень. Натомість фінансовий секретар п. Верещинський що-суботи від год. 7 до 9-ої веч. буде збирати членські вкладки у приміщенні УНДому. Хто ще не вибрав дивідендових чеків, може це зробити у вищезгадані дні і години. Проситься членів платити вкладки в час, а хто довжний, нехай постарається вирівняти свої залеглості. — Е. Леськів, рек. секр.

НЕДІЛЯ, 16-го ЛИПНЯ, 1972 р.:

ПАРМА, Огайо. — Місячні збори Т-ва Івана Франка, 334 Відд., о год. 1-ій по пол. в залі West Side Federal Savings, 5839 Ridge Rd., Parma. Проситься членів прибути. — Управа.

КАРТЕРЕТ, Н.Дж. — Місячні збори Т-ва Запорозька Січ, Відд. 342, о год. 1:30 по пол. в клясі ч. 2 при церкві св. Димитрія. Просимо членів відібрати свої дивіденди. — Управа.

БРИДЖПОРТ, Конн. — Місячні збори Т-ва Українська Січ, Відд. 59, о год. 2-ій по пол. в залі УНДому при 500 Галлет вул. Просимо всіх членів прийти і вибрати свої дивідендові чеки та вирішити ряд важливих справ. — Управа.

П'ЯТНИЦЯ, 21-го ЛИПНЯ, 1972 р.:

ЙОНКЕРС, Н.Й. — Місячні збори Т-ва Подільська Січ, Відд. 8, о год. 8-ій веч. в залі СУМА при 301 Палісейд Евню. Просимо членів прибути, бо будуть до вирішення справи пікніку, який відбудеться в Гейстінгс 27 серпня 1972 р. — Управа.

НЕДІЛЯ, 23-го ЛИПНЯ, 1972 р.:

MANVILLE, N.J. — Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 349, о год. 2-ій по пол. в домівці Михайла Габера при Washington Avenue в Manville, N.J. Багато різних справ до обговорення, як теж роздача чеків дивіденди — тому проситься всіх членів прибути на збори. — М. Захарко, секр.